

Poseban problem predstavlja pitanje prinudnih iseljenja i prava na stanovanje u celini, a Srbija je daleko od ispunjavanja poštovanje međunarodnih standarda u prinudnim iseljenjima i preseljenjima. Socijalno stanovanje u Srbiji još uvek se razvija, i u nedostatku sveobuhvatnog pravnog okvira i spore realizacije aktivnosti predviđenih u Nacionalnoj strategiji socijalnog stanovanja, ono ne pruža zadovoljavajući odgovor na probleme stanovanja Roma. Dosadašnja iskustva u Beogradu pokazuju da se „oko 10% socijalnih stanova dodeljuje licima romske nacionalnosti“.

Nevladina organizacija Praxis je ukazala na problem korisnika socijalnih stanova u Beogradu kojima je otkazan ugovor o zakupu stana ili odbijeno produženje istog iz razloga što su im primanja prešla utvrđenu granicu socijalne sigurnosti ili što, usled visokih troškova stanovanja, nisu bili u mogućnosti da redovno plaćaju zakupninu i ostale komunalne troškove. Naime, problem se ogleda u tome što se protiv odluke o raskidu ugovora ne može ostvariti pravna zaštita, što troškovi socijalnog stanovanja često premašuju ukupna primanja celog domaćinstva a korisnicima nisu ponuđene subvencije, odnosno stambeni dodatak, korisnici nemaju status energetske zaštite kupca i opterećeni su plaćanjem poreza na imovinu fizičkih lica, iako se nalaze u položaju korisnika stana.

Evropska unija je, kroz projekat „Poboljšanje životnih uslova za najugroženije romske porodice u Beogradu“ (Sagradimo dom zajedno), izdvojila 3,6 miliona evra za trajna i adekvatna stambena rešenja za oko 200 romskih porodica nastanje-nih u beogradskim kontejnerskim naseljima u Makišu, Jabučkom Ritu, Resniku i Kijevu. Projekat se sprovodi u partnerstvu sa gradom Beogradom, Kancelarijom visokog komesara Ujedinjenih nacija za ljudska prava (OHCHR) preko Savetnice Ujedinjenih nacija za ljudska prava (HRA) u Srbiji, Danskim savetom za izbeglice (DRC), Centrom za unapređenje stanovanja socijalno ugroženih grupa (Housing centrom) kao i sa OEBS i timom Ujedinjenih nacija (UN) za Srbiju. Projekat je započeo sa realizacijom februara 2013. godine, a završetak je predviđen početkom 2015. godine. Projekat je zabeležio skromne rezultate. Do jula 2014. godine kupljeno je 16 seoskih kuća, započela je izgradnja dvanaest stambenih jedinica u Orlovskom naselju, a nekoliko korisnika dobilo je podršku u rekonstrukciji sopstvene imovine. Kako se projekat završava početkom 2015. godine očekivanja su da će se zbrinuti najviše 30 procenata korisnika. Ovaj projekat suočen je sa velikim problemima među kojima su nedostatak finansijskih sredstava, povećani toškovi izgradnje i loša saradnja sa lokalnim vlastima. Uprkos nekim obećanjima, do kraja jula 2014. grad Beograd projektu nije dodelio ni jednu novu lokaciju, dok tri od pet lokacija identifikovanih u Akcionom planu ne mogu da se koriste za izgradnju socijalnih stanova. Posebno pitanje predstavlja segregacija i izbor lokacija za prese-ljenje. Od nekoliko ponuđenih lokacija od strane Uprave grada Beograda samo su dve ocenjene kao adekvatne s tim što se na njima može izgraditi znatno manji broj stambenih jedinica od prvobitno planiranih, ukupno 27 stambenih jedinica od planiranih 121.

Vredna pažnje je inicijativa romskog civilnog sektora za usvajanje *Lex specialis* za legalizaciju neformalnih romskih naselja. Poslednji zakon o legalizaciji, koji je usvojen krajem 2013. godine, ne pruža mogućnost stanovnicima romskih naselja u Srbiji da